

Posudek rigorózní práce

Název rigorózní práce:

Metodika vyšetřování válečných zločinů

Autor práce:

Mgr. Radek Neymon

Oponent práce:

Doc. JUDr. Mgr. František Vavera, Ph.D., LL.M.

katedra trestního práva, Fakulty právnické ZČÚ v Plzni

Obsah práce:

Práce je v rozsahu 138 stran (práce obsahuje přílohy v rozsahu 28 stran). Práce je rozdělena do 13 větších (věcných) kapitol, které korespondují s obecnou teorií metodiky vyšetřování, a to následovně:

1. Válka, vývoj válečných konfliktů
2. Typová kriminalistická charakteristika válečných zločinů
3. Typické kriminální situace
4. Typické způsoby páčání
5. Typické vlastnosti pachatelů
6. Typické vlastnosti obětí
7. Typické stopy daného typu trestných činů
8. Typické podněty k vyšetřování a jejich zvláštnosti
9. Typické počáteční úkony a jejich zvláštnosti
10. Ohledání místa činu
11. Zvláštnosti následné etapy vyšetřování
12. Zvláštnosti zapojení veřejnosti do vyšetřování a kriminalistická prevence
13. Kazuistika (konkrétní válečné zločiny).

V práci nejsou absentovány ani formální kapitoly (úvod, závěr aj.), a práce je členěna vhodně do podkapitol.

Z daného pohledu je zjevné, že autor převážnou část práce popisuje teoretické, ale i praktické zkušenosti v rámci metodiky vyšetřování. Práce je ojedinělá z pohledu českých podmínek, kdy uvedenou práci dosud takto komplexně nikdo nepojal a nese-psal.

Autor práce si stanovil základní cíl práce:

je systematicky, strukturovaně a komplexně popsat základní metodiku vyšetřování v oblasti válečných zločinů. Dopusud nebyla tato oblast v podmínkách české (československé) kriminalistické školy komplexně popsána. Základní cíl je tedy sepsat v historickém kontextu, ale se zaměřením na českou právní úpravu (zejména trestní právo), metodiku vyšetřování válečných zločinů.

Cílem této rigorózní práce je tedy podle autora práce být nejen teoretickým pojednáním, ale i zdrojem poznání pro právní praxi. Práce nevykazuje žádné zásadní pochybení z pohledu obecné teorie metodiky vyšetřování.

V neposlední řadě v práci není ani absence metod využitých při sepisu práce.

Náročnost zadání, naplnění cílů práce:

Zadání práce si autor vybral sám. Samotné zadání práce, tedy rozsah práce a cíle práce jsou dosti široké a obsáhlé a plně odpovídají požadavkům na rigorózní práci. Z pohledu samotné práce se rigorosant zaměřil vhodně na jednotlivé komponenty metodiky kriminalistiky a propojil s trestním právem.

Autor práce si stanovil dosti složitý a specifický cíl, kdy výsledky v rámci rigorózní práce jsou konkrétní a specifické. Načež v samotné práci se autor zaměřil na další instituty, komponenty metodiky vyšetřování se zaměřením na válečné zločiny.

Je jednoznačné, že autor práce se obecně v tématu práce orientuje a je schopen popisovat danou oblast.

Věcná stránka práce:

Samotná práce nevykazuje věcné chyby, je přesně popsána a sepsána z pohledu kriminalistiky a trestního práva. Student mohl více se zaměřit na válečné právo, tedy mezinárodní právo, ale to nebylo předmětem práce.

Jako silné pozitivum lze uvést přílohu, která obsahuje např. řízený rozhovor s kriminalistou a též autentické dokumenty k procesu s K. H. Frankem.

Formální úroveň práce:

Práce plně naplňuje formální úroveň (práce je v optimálním rozsahu). Dále citace použité literatury a zejména citace právních předpisů jsou přesné.

Hodnocení práce:

Samotná práce je sourodá, je systémově rozčleněna. Práce je vysoké úrovni a dosti konkrétní z hlediska zadaného cíle práce. Práce je hodně obsáhlá a optimální v hlediska předloženého textu.

Práce je v tomto ohledu vhodně strukturovaná, z hlediska věcné materie je přesná a plně dostatečná. Argumentačně je na výši a naplňuje požadavky na rigorózní práci. Doporučuji práci k obhajobě.

V Praze dne 15. 11. 2020

František Vavera

Oponentní posudek

rigorózní práce Mgr. Radka Neymona na téma „**Metodika vyšetřování válečných zločinů**“.

Předložená rigorózní práce je zpracována v rozsahu 138 stran a jejím nosným tématem je charakteristika, kriminalistické, kriminologické a trestněprávní otázky posuzování válečných zločinů.

Hned v úvodu posudku zmíním v podstatě komplexní hodnocení práce, kterou pokládám za velmi zdařilou aplikaci obecně platných a vědeckými poznatky deklarovaných metodických postupů při posuzování jednotlivých druhů trestných činů, obecně jde tedy o zdařilou aplikaci kriminalistické metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů na válečné zločiny.

Téma práce je svým námětem originální až výjimečné, protože metodika odhalování a vyšetřování válečných zločinů zatím zpracována nebyla. Bezesporu jde o téma stále aktuální o to více, že současná mezinárodní situace a její konfliktnost odpovídá současnému trendu páchání závažných válečných zločinů.

Práce je rozložena do třinácti kapitol, z nichž první podává exkurz do definování „války“ a v celku zdařilou charakteristiku vybraných válečných konfliktů v dějinách lidstva s jejich charakteristikou a dopady v mezinárodním kontextu. Druhá kapitola je věnována podrobné analýze a charakteristice jednotlivých válečných zločinů, tak jak jsou specifikovány zejména v trestním zákoníku z pohledu kriminologie a kriminalistiky (zejména kriminalistické metodiky). Je zde obsažena typologie válečných zločinů. Za typické válečné zločiny je rozebírán zločin proti lidskosti a proti míru v kontextu s jejich hodnocení mezinárodní chartou OSN.

Další kapitoly práce odpovídají struktuře kriminalistických metodik vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. V práci jsou charakterizovány typické kriminální situace a typické způsoby páchání válečných zločinů, zvláštnosti a typické vlastnosti pachatelů a obětí válečných zločinů, následuje charakteristika typických stop, které zpravidla nalzáme při odhalování a vyšetřování válečných zločinů. Pozornost autor věnuje také typickým podnětům k vyšetřování a jejich zvláštnostem v kontextu se zaměřením práce.

Devátá a desátá kapitola podrobně rozebírání již vlastní úkony, které jsou typické pro odhalování a vyšetřování válečných zločinů a jejich zvláštnosti. Závěrečné tři kapitoly

obsahují charakteristiku následné etapy vyšetřování, zamyšlení nad možností zapojení veřejnosti do vyšetřování v kontextu s kriminalistickou prevencí. Ve třinácté kapitole se autor věnuje kazuistice vybraných válečných zločinů.

Zvolená struktura rigorózní práce je vyvážená, výstižná do té míry, že komplexně řeší metodiku vyšetřování válečných zločinů. Z tohoto pohledu se jedná o ojedinělou práci, jak již bylo zmíněno v úvodu posudku. Obsah jednotlivých částí (kapitol) je zvolen minimalisticky ovšem v té míře, aby v něm byly popsány všechny základní informace, které v dostatečné míře charakterizují a popisují obsah dané kapitoly práce. Práce tak není zatížena zbytečnými informacemi, které jsou v řadě případů spíše nadbytečné.

Sdělované informace jsou výstižné, přesně formulované, s dostatečnou erudovaností a argumentačním aparátem. Co do obsahu, struktury, způsobu a rozsahu zpracování tak nemám žádné zásadní výhrady. Dala by se samozřejmě namítat určitá terminologická nevhodnost (např. str. 9, str. 13 termín sepsání...sepis a další). To jsou ovšem nepodstatné námítky.

Cíl rigorózní práce, jak jej autor vymezil, tj. zpracovat komplexní metodiku odhalování a vyšetřování válečných trestných činů byl zcela jistě naplněn. Rigorózní práce má skutečně charakter kriminalistické metodiky mimo jiné už tím, že autor se přísně držel jednotlivých komponent charakterizujících kriminalistické metodiky. Ke splnění vytýčeného cíle byla zvolena jedna z možných cest a sice, aplikace obecných teoretických východisek konstrukce a obsahu jednotlivých komponent kriminalistické metodiky na konkrétní druh trestné činnosti, který doposud nebyl v dostatečné míře metodicky ošetřen. Nutno dodat, že tato aplikace teoretických poznatků na praxi byla zvládnuta bezesbytku a na vysoké odborné úrovni.

Práce je vhodně doplněna i o vybranou kazuistiku válečných zločinů, kterou je práci dávána i potřebná míra nadhodnoty.

Rigorózní práce je zpracována velmi pečlivě, argumentačně, věcně a odborně správně, s přiléhavou odbornou argumentací a erudicí. Po odborné stránce nelze práci v podstatě nic vytknout.

Rigorózní práce je právem považována za určitý druh vědecké práce, ve které nezbytnou součástí mimo stanovení cíle, je vymezení určité hypotézy o stavu a vývoji naznačené oblasti, která má být prací zpracována, a k tomu by měly být vymezeny základní metody práce, které autor hodlá využít ke zpracování. Cíl práce byl stanoven, pokud jde o metody,

které autor ke zpracování práce použil, jsou rovněž velmi pregnantně zpracovány. Jde o metody analytické, syntetické a komparativní. K výkladu právních norem použil gramatického, logického a systematického právního výkladu. Vlastní autorova interpretace je založena na laickém právním výkladu.

V celkovém zhodnocení práce je nutné uvést, že jde o práci zpracovanou na vysoké odborné úrovni, s přiměřenou přidanou hodnotou, kterou představuje zejména vlastní komentář a názor autora, který vhodně uplatňuje. Originalitu a přínos práce je potřebné spatřovat v ojedinělém komplexním zpracování problematiky, a to na vysoké odborné úrovni.

Autor vycházel z řady literárních a dalších zdrojů, se kterými také velmi dobře pracuje a dokáže je argumentačně v přiléhavé formě použít.

Autor touto rigorózní prací v dostatečné míře prokázal svou erudovanost, schopnost analytického myšlení a práce se zdroji informací.

Celkově práci hodnotím jako velmi zdařilou, využitelnou v teorii i praxi, a proto ji doporučuji k obhajobě a celkově ji hodnotím jako výbornou.

Otázky k obhajobě nepokládám.

V Praze, dne 18.11.2020

Doc. JUDr. Jan Chmelík, Ph.D.